

Kr. Ejendomsskyld. Det var imidlertid skæbnesvangert, at Ministeren ikke fulgte vort Raad, thi netop derved fik Flertallet i Kommissionen den Opfattelse, at der var rigeligt med Rug her i Landet, og det var paa Grundlag heraf, at Flertallet i Kommissionen tog sin Stilling med Hensyn til Maksimalprisen. Jeg udtalte straks, da jeg saa Resultatet af Optællingen, at den Beregning over Beholdningerne maatte være forkert, ja, jeg brugte endog offentligt saa stærke Udtryk som, at den maatte være pinegal. Man havde nemlig regnet, at der paa de smaa Ejendomme, hvor der ingen Optælling havde fundet Sted, laa en Beholdning af i alt 568,000 Tønder, og det kunde jeg sige mig selv med det praktiske Kendskab, jeg har til disse Ejendomme, maatte være forkert. Og ved at foretage Stikprøver i 100 Sogne kom man til et andet Facit, nemlig at i Stedet for 568,000 Tønder kunde der kun antages at ligge 190,000 Tønder paa de smaa Ejendomme. Det vil sige, at der manglede op imod 400,000 Tønder i det Kvantum, man oprindelig regnede med, og 400,000 Tønder vilde være tilstrækkeligt til at dække Rugforbruget her i Landet i 2 Maaneder.

Men hele den Beholdning, der er til Stede, vil ikke blive brugeligt Brødkorn. Kvaliteten er gennemgaaende lavvægtig i Aar, og meget lavvægtige Partier vil ikke kunne holde sig April Maaned igennem, selv om der passes aldrig saa godt paa, og selv om Ministeren udsteder nok saa mange Trusler. Jeg er bange for, at Truslerne snarere irriterer og gør Skade, og det kan jo ikke nægtes, at Maksimalprisen kan komme til at virke i Retning af, at Rugen ikke passes med yderste Omhu. Det burde være en Lov for alle Landmænd i Aar — en Lov, som Pligt og Ære byder — at gøre alt, hvad der er muligt, for at bevare Rugen frisk og sund, og alle Landmænd bør tillige overholde Fodringsforbudet. Den Devise, som den højtærede Finansminister i sin Tid sendte ud: Lov er Lov, og Loven skal overholdes, burde ogsaa gælde her, men den bør gælde til begge Sider, baade opad og nedad. Forholdet er jo, at det, der ved Rugekspropriationen er præsteret, betragter mange Mennesker som en Retskrænkelse og som en Tilsidesættelse af Loven, og man kan høre Folk sige: Kan Vurderingskommissionen se bort fra Lovens klare Ord, kan vi vel ogsaa. Det vilde maaske til syvende og sidst være den mest sørgelige Følge af den fastsatte Maksimalpris og Ekspropriationen til denne Pris,

om denne gode Devise, som Finansministeren slyngede ud, skulde fortrænges af en anden, saa at man i Stedet for at sige: Lov er Lov, og Loven skal overholdes, sagde: Loven skal overholdes, hvis man kan, og hvis man vil. Det vilde i Sandhed være en Svækkelse af Ærbødigheden overfor vedtagne Love her i Landet, som kunde blive meget skæbnesvanger.

Af det, der er sket, synes jeg, vi burde drage Lære, og det forekommer mig ubestrideligt, at alle de onde Virkninger, vi, som var imod Maksimalprisen, forudsagde, desværre er indtraadt. Importen er standset, Fremkomsten paa Markedet af dansk Rug er standset, og Brødprisen er steget. Det kom kun hurtigere, end vi havde tænkt. Skønt det ikke kan nytte meget, vil jeg dog pege paa, at vi, som var imod Maksimalprisen, har søgt paa anden Maade og ad en efter vor Mening mere virksomhedsfuld og naturlig Vej at dæmme op for Stigningen af Brødpriserne. Jeg maa atter her citere en Udtalelse af Ingeniør Foss paa det store Industrimøde. Han sagde da: „Da Prisreguleringskommissionen blev nedsat faa Dage efter Krigens Udbrud, var det paa et Tidspunkt, da alt kunde befrygtes. Den fuldstændige Afspærring af vore Markeder, Standsning af alle Tilførsler og Bortførsler, Belejrings-tilstand var noget, der maatte regnes med som en Mulighed. Saa længe nye Vanskeligheder ikke indtraadte, var Prisreguleringskommissionen stillet overfor den mindre Opgave: at medvirke til Markedets størst mulige Aabenhed. Det gjaldt om at bortrydde Hindringerne for Vareudførsel og Varetilførsel. I dette Øjemed organiseredes Krigsassicancen. Man havde dernæst Opmærksomheden stærkt henvendt paa det vigtige Betalingssspørgsmaal, om end det ikke lykkedes Prisreguleringskommissionen, saaledes som vi ønskede, at bevirke, at der ad ekstraordinær Vej stilledes udenlandsk Valuta til Disposition for Importørerne til hurtig Fremme af Korn- og Foderstofimporten. Vi fandt ikke tilstrækkelig Forstaaelse heraf hos Regeringen og hos de ledende Banker. Var dette lykkedes, vilde Landet nok have sparet betydeligt og en Del af Prisstigningerne være undgaaede. I de Tilfælde, hvor Importørerne regnede med det lukkede Marked, de standsede Tilførsler og i denne Anledning forhøjede Priserne, gjaldt det for Kommissionen om at berolige dem, overbevise dem om, at nye normale Tilførsler vilde komme, og saaledes paavirke dem til Nedsættelse af Priserne.“